

Een jihad van liefde op het podium

'Iedereen moet deze voorstelling zien!'

Mohamed El Bachiri oogste bewondering en ontroering met zijn boodschap van liefde en hoop na de dood van zijn echtgenote in de aanslag in Brussel. Theatermaker Hans Van Cauwenberghe besloot er een van te maken. 'Een jihad van liefde is er niet alleen voor het doorsnee theaterpubliek. Het is een voorstelling voor iedereen.'

Op een dag schoof iemand Hans Van Cauwenberghe *Een jihad van liefde* toe, het boekje dat Mohamed El Bachiri samen met auteur David Van Reybrouck schreef. De Molenbekaar heeft het daarin over Loubna Lafquiri, de liefde van zijn leven

en moeder van zijn kinderen. Ze kwam om bij de aanslag in de metro van Brussel in 2016. Hij weigerde daarop om haat en wrok te voelen, maar stuurde net een krachtige boodschap van liefde en medemenselijkheid uit. 'Verdomme, dat moeten we spelen! Nu! In deze tijd!'

dacht Van Cauwenberghe toen hij het boek las. 'Iemand die zo schoon kan reageren in zulke omstandigheden... ik moet daarvan huilen. Tel die emotionele redenen bij de politiek-maatschappelijke en meer heb je niet nodig. Ik ben eraan begonnen.'

© Tine De Wilde

CULTUUR

theater

Mohamed El Bachiri én zijn vrouw Loubna. Acteurs Rashif El Kaoui en Amara Reta zouden ze voor hun rekening nemen. 'We hebben de voorstelling met zijn drieën in elkaar gestoken, met het boekje en El Bachiri's televisiespeech als vertrekpunt.' Ze zijn allerhande andere teksten beginnen te lezen en spraken El Bachiri ook zelf. Van Cauwenberghe vertelt hoe beschroomd ze waren om hem naar zijn vrouw te vragen. 'Maar hij begon te vertellen: hoe ze op een dag nieuwe gordijnen had opgehangen en hij dat eerst helemaal niet had opgemerkt. Hoe ze voortdurend mopjes maakten met elkaar... Mohamed bleek een ontzettend geestige man.' Zo zijn er uiteindelijk ook wat grapjes en zelfs danspassen in de voorstelling geslopen. 'En in de figuur van Loubna komt er een soort weerwoord: alles goed en wel, jouw boodschap van liefde. Maar als je met een Marokkaanse voornaam voor een callcenter werkt, krijg je nog altijd het advies om de telefoon op te nemen als 'Sofie' in plaats van 'Fatima'. Dat soort dingen hebben we heel subtiel de voorstelling in gesmokkeld. Ik heb veel van Rashif en Amara geleerd. Ze hebben me opgevoed over dingen die in onze maatschappij gebeuren en die ik als blanke man uit de middenklasse niet meemaak.'

Zalvend en breekbaar

'Er zitten zeker wat scherpere kantjes aan de voorstelling', zegt Rashif El Kaoui. 'Maar we hebben ze toch zacht genoeg gehouden. Mohamed El Bachiri's stem leek zo'n beetje de stem van een hele bevolkingsgroep te worden, terwijl het er uiteindelijk maar één is, die heel zacht en idealistisch klinkt. Je kunt je evengoed afvragen waarom zoveel jongens zich zo vervreemd voelden van het land waarin ze opgegroeid zijn, dat ze achter de vlag gingen aan hollen van een land dat niet eens bestaat. Zulke vragen stelt Mohamed niet. Daarom haalden we er op een gegeven moment teksten van activistischere auteurs bij. Maar die maakten dan weer te veel van het boekje van Mohamed kapot. We hebben die snijdende kritieken dan maar weer weggelegd. De figuur van Loubna zorgt inderdaad voor een tegenstem, maar het is toch vooral een zalvende voorstelling geworden, een klein en breekbaar iets.'

Diversiteit is een prangend thema in *Een jihad van liefde*. 'In de maatschappij waarin we leven, met de huidige politiek, mogen we dat gegeven niet negeren', stelt Amara Reta. 'Toch gaat de voorstelling voor mij allereerst over verlies, een gevoel dat iedereen kent.' Tijdens de gesprekken met El Bachiri vroeg de actrice hem meermaals of hij dan echt geen wraakgevoelens koesterde. 'Ik vond zijn boodschap zo mooi, ik kon het nauwelijks geloven. Maar hij zit dus écht zo in elkaar. Ik vind dat heel straf.'

Een man van nu

De makers hadden geen fictie in handen en daarvan waren ze zich uiterst bewust. Het ging om een verhaal van een man van nu, die in de zaal zou zitten als de voorstelling eenmaal af was. Het maakte het verantwoordelijkheidsgevoel extra groot. 'Een theatermaker wil altijd goed werk leveren. Maar dit was anders. Ik heb er wakker van gelegen', zegt Hans Van Cauwenberghe. 'Het moest kloppen, het moest goed en juist zijn. Gelukkig bleek achteraf dat we ons werk goed gedaan hebben.' Mohamed El Bachiri was aangedaan toen hij kwam kijken, maar heeft volmondig zijn zegen gegeven.

Rashif El Kaoui: 'Er zaten ook geregeld toeschouwers in de zaal die zelf de aanslagen hebben overleefd. Het is minder dan vier jaar geleden gebeurd. We hebben nog geen afstand tot de feiten en dat voel je. Ook daarom wilden we extra respectvol met de materie omgaan.' El Kaoui wilde geen imitatie van Mohamed El Bachiri op scène brengen. 'Verwacht geen karakterstudie à la Daniel-Day Lewis. Ik zocht aspecten van hem in mezelf en ging daarmee aan de slag.'

Amara Reta vond het aanvankelijk erg moeilijk om in de huid van Loubna Lafquiri te kruipen. 'Ik zet tenslotte iemand neer die er niet meer is. Anderzijds zie ik daar ook de schoonheid van. Het is net de magie van het theater die zoiets mogelijk maakt.'

Ines Minten

vrijdag 14 februari
Rataplan
Een jihad van liefde

THEATER

20 uur - GC de Kam

tickets: 14 euro (kassa),

12 euro (vvk), 10 euro (abo)

Haar naam op de bel

Hoe breng je zo'n gevoelig boekje op het podium? 'Dat is een werkje geweest', geeft Hans Van Cauwenberghe toe. Eén zin bleek de sleutel: Haar naam staat nog op de bel. Hoe zouden die woorden klinken als de overleden vrouw ze zelf uitsprak? Mijn naam staat nog op onze bel. Van Cauwenberghe wist prompt dat hij twee personages zou opvoeren: